

Posudek diplomové práce

Nikola Rokycanská: *Typologie povídek Marcela Aymého*

Diplomantka si předsevzala provést typologické rozčlenění povídek Marcela Aymého, které tvoří poměrně rozsáhlý textový korpus: v tom, jak autorka práce ukazuje, je Aymé ve francouzské literatuře 20. století vzácnou výjimkou. Výhodu měla v tom, že je dostupné souborné vydání povídek, kde jsou téměř všechny soustředěny; na druhé straně dokázala pečlivým badatelským úsilím dohledat v zásadě všechnu sekundární literaturu, která byla autorovi věnována, a uvážlivě z ní těžit.

Ze zadání práce vyplývá, že v ní nenajdeme detailní analýzy jednotlivých povídek ani nějakou hierarchizaci podle umělecké hodnoty. Diplomantka se zaměřuje především na kritéria tematická a v menší míře i formální. Dá se říci, že se s úkolem náročným především na studium textů a jejich „strukturální“ klasifikaci, vyrovnala víc než dobře. Žádná z částí práce není zbytečná ani nezajímavá, včetně kapitol obligátních (životopis autora a obecná charakteristika jeho tvorby). Zajímavá je i úvodní obecná kapitola zabývající se definicí povídky jako žánru a mj. také terminologickými rozdíly mezi francouzským náhledem a náhledem českým.

Formální principy Ayméovy povídkové tvorby nahlíží diplomantka jako tradiční a nevěnuje jim mnoho místa, i když dílčí sblížení s Rabelaisem by snad umožnilo důkladnější pohled na jazykové prostředky, ať už v souvislosti se dvěma hlavními „prostředími“, v nichž jsou povídky situovány, nebo s humorem. Největší pozornost je tu věnována pojetí vypravěče; bylo by ovšem zajímavé zvážit také pronikání formálního a obsahového aspektu v některých povídkách, kde nechává autor vystoupit postavy z knihy do spisovatelova světa (příčemž spisovatel je samozřejmě postavou Ayméovou).

Diplomantka nakonec našla tři kritéria, podle nichž lze většinu Ayméových povídek roztrždit (i když to nikdy není beze zbytku a nesmí se zapomínat ani na jejich originalitu vzhledem k jiným povídkám): je to jednak dvojí prostředí, v němž se odehrávají (venkov a Paříž), dualita mezi realismem a fantastickou povahou mnoha povídek, a konečně ladění – převážně humorné nebo vážné (spíše než „smutné“, jak autorka píše). První dvě kritéria jsou pojednána odstíněně a kvalitně (může překvapit statistické zjištění, že v díle autora, na kterého se díky románu *Zelená kobyla* pohlíží spíše jako na jadrného humoristu zaměřeného převážně na venkovskou tematiku, ve skutečnosti převládá tematika pařížská). Nej kvalitnější je asi pojednání o fantastické dimenzi Aymého povídek, které se důsledně opírá o Todorovu definici a typologii různých forem fantastiky.

Totéž nebylo bohužel provedeno v kapitole o vážném či nevážném ladění: zde práce zůstává u povšechných poznatků, i když také typologie humoru je v sekundární literatuře rozpracována (za všechny Dominique Noguez, *L'Arc-en-ciel des humours*). Je pravda, že podrobnější zpracování tohoto aspektu by asi přerostlo rozumné rozměry diplomové práce.

Kromě této výhrady mám už jenom připomínky drobnější: v autorově životopise např. jsou připomínány názory na Aymého politické postoje a je zpochybněna jeho příslušnost k francouzské pravici. Avšak Aymé nepublikoval jenom v krajně pravicovém časopise *Candide*, který se zejména za války ušpinil nejméně, ale také v ještě krajnějším *Gringoirovi* a především v kolaborantském *Je suis partout*, což jeho potíže těsně po válce vysvětluje. Obecně má diplomantka o Ayméově lidskosti jistě pravdu, ale bylo by asi na místě podotknout, že jeho politická prozíravost byla zřejmě chabá.

Z formální a jazykové stránky se v práci vyskytuje velmi málo chyb, vzniklých nejčastěji překlepem nebo přehlédnutím. S jistou nelibostí kvituji jenom dnes už obvyklý odklon od norem kultivované češtiny např. v užívání zájmen („ten samý“ místo správného „týž, tentýž“, krátké tvary 3. osoby plurálu u sloves, která se mají časovat podle vzoru „sází“ – a tedy „sázejí“). Drobné nedbalosti se vyskytují také v přepisu francouzských citátů.

Práci hodnotím jako kvalitní a doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

V Praze 10. září 2015

Doc. PhDr. Václav Jamek